

BULHARSKO 2003

Tak a opět už jsme v Sofii. Po dvou letech se vracím. Pavel tu byl jako malý kluk, Filip tu vyrostl a pro Martina je to první cesta na Balkán. V Sofii pobudeme pět dní, a pak budeme mikrobusem objevovat krásy Bulharska.

Za dva roky se toho v Sofii moc nezměnilo, tramvaje a autobusy jezdí stále po stejných trasách. Jen na ubytování ve Studentském Městě máme větší štěstí. Dostáváme 2+1 v 8. patře s balkónem na východ i západ. Ubytováváme se na východní straně, ale po první noci zjišťuji, že to není nejlepší, neboť ranní slunce mi svítí do očí a v pokoji je nepříjemně vysoká teplota. Na další noci se stěhujeme do západního pokoje.

Díky Filipovi a jeho vynikající znalosti bulharštiny (koneckonců má z ní maturitu) pronikáme do tajů bulharské kuchyně v jedné restauraci, neboť Filip většinu názvů překládá do češtiny. Do této restaurace jsme chodili bohužel čtyři dny. Každá objednávka byla přetlumočená do kuchyně špatně, na jídlo jsme čekali víc než hodinu. Naštěstí to byla jediná takto špatná restaurace. Avšak jídlo bylo dobré.

Sofie mi už poprvé přišla jako město, na jehož prohlídku stačí jeden den. Jelikož Martin a Pavel byli v Sofii poprvé, vyrazili jsme na prohlídku Sofie. Sofie je pro mne sympatická tím, že zde jezdí české tramvaje (no vzhledem k jejich stáří bych měl psát československé). Ale nejenom tyto. MHD je směsicí všech možných typů tramvajů a autobusů. Zato metro, které se stavilo 30 let, a které září novotou (jezdí asi 4 roky), je nám velmi dobře známé.

Takže během jednoho dne jsme si stačili prohlédnout: dominantu Sofie chrám



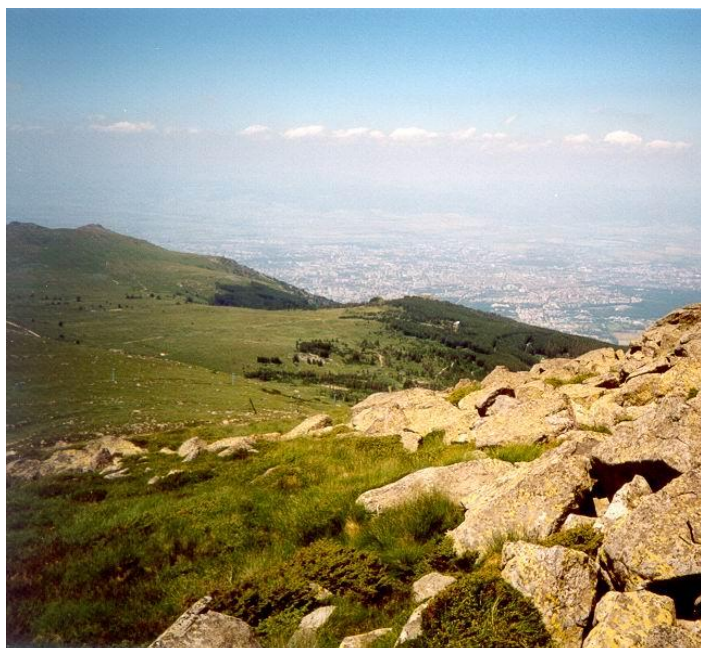
Alexandra Něvského, Národní divadlo Ivana Vazova, carský palác, Ruský chrám, prezidentský palác, Parlament a místní tržiště. Nesmím zapomenout na dva význačné sofijské mosty. A to Orlí most a Lví most. Poznají se podle toho, že tyto mosty zdobí sochy zmíněných zvířat. Mosty mají délku asi 25 metrů, neboť Sofii neprotéká žádná mohutná řeka, ale spíš potok. V některých částech Sofie se mění na stoku i cikánský bazar, kde se dá sehnat a koupit úplně všechno. Neměli

jsme však odvahu k návštěvě tohoto bazaru, zahlédl jsem to pouze z autobusu.

Sledovali jsme výměnu gardy před prezidentským palácem. Ze začátku vše probíhalo hladce. Připochodovala nová garda, pozdravila se se starou, proběhla výměna. Pak to vypadalo, že stará garda je už tím vedrem unavená, a tak zrušila pochodový krok a vlastně zdrhla do spásného stínu prezidentského paláce. Ani se jim nedivím, neboť i na mne byly teploty přes 35 °C únavné.



Pro mikrobuses jsme si měli jít až v sobotu, a tak jsme si udělali v pátek výlet do pohoří Vitoša. Je to pohoří o nadmořské výšce 2500 metrů nad mořem a Sofie se rozkládá na jeho



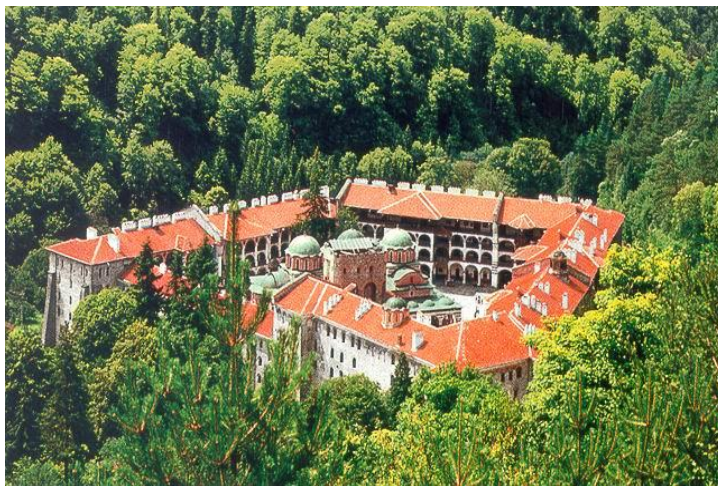
úpatí. Starý Ikarus, u nás známý pod přezdívkou harmonika, nás odvezl k Simeonovu liftu – kabinkové lanovce, která jezdí až k chatě Aleko do nadmořské výšky 1912 metrů nad mořem. A od chaty Aleko jezdí sedačková lanovka k nejvyššímu vrcholu Vitoši, a tím je Černý vrch. Ale co by to bylo za horskou túru, kdyby se dalo všude vyjet jen lanovkou? To jsme v zápětí poznali, neboť k vrcholu to bylo od konečné lanovky ještě dobrých 2,5 kilometrů. Přesto to stálo za to, i když teplota šla velmi citelně dolů a bylo tam čerstvé povětří. Neboť pohled na Sofii z takové výšky je úchvatný a rovinatá Sofie pod pohořím vypadá majestátně.

Filip s Martinem podcenili účinky vysokohorského sluníčka a na pouť Bulharskem vyrazí s dost citelnými popáleninami. Vitoša o víkendech slouží obyvatelům Sofie jako odpočinkové místo, v zimě se zde dá s úspěchem provozovat sjezdové lyžování, neboť vleků a sjezdovek tu je dost.

Tak konečně je sobota a my si jedeme pro našeho modrého oře Peugeot J5 diesel. Má nový lak a na první pohled vypadá krásně. Pak zjišťujeme, že řazení je pod volantem, nikdo z nás nemá takovou zkušenost. Holt jednou se s tím začít musí. Výhodou je 5. rychlostní stupeň. Z garáže vyjíždí Martin. Už v Praze jsme se domluvili, že po velkých městech budu řídit já, Martin na venkově a pokud bude, nejhůř zaskočí Pavel. Filip si teprve dodělává řidičský průkaz, a tak na celou cestu vyfasoval místo navigátora, neboť je skoro místní. Nakonec jsme se rovným dílem podělili: dálnice, silnice, stezky, města, vesnice.

Vyjíždíme ze Sofie směrem na jih k řecké hranici. Je to hlavní tah na Řecko, a musí být v pořádku, tak se silnice opravuje, rozšiřuje a začíná bulharská značková, to znamená, že se předhánějí značky, kterých bude víc. Za celý pobyt vyhrály: zákaz předjíždění a maximální rychlost 60 a 40.

První zastávkou byl Rilský klášter. Nejnavštěvovanější klášter v Bulharsku. Poprvé mě uchvátil víc. Ale i teď je pěkný. Klášter není tichý, neboť do něj proudí davy turistů. Ale v kostele je nábožné ticho, příjemné přítmi a jen stovky tenkých svíček osvětlují oltář. I v tomto turisticky vyhlášeném klášteře se odehrává mnišský život. To mi na tom je sympatické, že to nejsou jen zdi pro turisty, a že to fluidum posvátného místa stále je cítit a



funguje. A hlavně kulisa Rilského pohoří umocňuje tento prožitek. V klášteře jsme se i naobědvali, měli jen pstruhy, ale to až tolik nevadilo, neboť jsme měli před sebou stále ještě dosti kilometrů a velké těšení se. Tak s plnými žaludky jsme opět nasedli do našeho auta a sjeli jsme zpět serpentinami na hlavní silnici a pokračovali dále na jih. Silnice se zlepšila, neboť Evropská unie investuje i do bulharských silnic.

To byla jedna z věcí, které mě v Bulharsku také překvapily. Všude vlají vlajky bulharské a vedle nich modré s dvanácti žlutými hvězdami. Bulharsko v dohledné době se nestane členem Evropské unie a všude vlajky vlají, u nás vlaje pouze česká vlajka (pokud vlaje), i když od května již budeme součástí EU.



dosti dlouho okupovali.

Zpět ke zvířatům. V Bulharsku je naprosto běžné, že psi, kočky se potulují po vsích, městech a dokonce i po Sofii. Nezažili jsme nikdy s nimi žádný střet. A ani jsme neviděli domorodce, že by s nimi měli konflikty. V Bulharsku mi přišlo, že si života váží i zvířecího. Lidé využívají nejvíce oslí síly, dále se chovají ovce a kozy. Samozřejmě, že na každém dvorku je drůbež. To že se zvířata potulují po ulicích i silnicích, neznamená, že podél cest jsou jejich mrtvolky. Bulhaři jsou temperamentnější řidiči, než jsme my, přesto jsem nezahlédl na silnici přejetého ježka, ptáčka či psa. Ve stylu jízdy se od nich nemusíme učit, ale v ohleduplnosti by nám lekce dávat mohli.

Druhý den jsme vyrazili do kopců a hodně úzkou silničkou jsme se vyšplhali k Roženskému klášteře. Klášter se nachází na kopci na louce a je z něj krásný rozhled. Klášter je o hodně menší než Rilský, ale je malebnější. V klášteře jsme potkali krajany – mladé kluky s baňohy na zádech, chtěli přejít přes Pirin a Ril. Snad se jim to podařilo.

My po prohlídce kláštera se vydáváme zpět přes Melnik a směřujeme do Banska. Bansko je město na úpatí pohoří Pirin. Pirin



patří k nejvyššímu pohoří Bulharska, avšak nejvyšší hora leží v pohoří Rila. Uličky starého Banska jsou dlážděné oblými kameny a jsou velmi úzké. To jsme s Martinem poznali, když jsme s naším autem zacouvávali do dvorků našich ubytovacích zařízení. V Bansku jsme strávili dvě noci. Jeden den jsme věnovali pěší turistice Pirinem. Vyjeli jsme do nadmořské výšky 1950 metrů nad mořem k Vichrenské chatě. A odtamtud jsme podnikli túru k horským plesům. Měli jsme v úmyslu navštívit tři jezera, ale nakonec jsme došli ke dvěma a třetí jsme z výšky viděli. První jezero



se jmenovalo Rybí a dělalo čest svému jménu, plavaly v něm malé rybky. To už ale bylo v nadmořské výšce přes 2 kilometry. Pavlovi zlatá rybka splnila přání a on našel na břehu pár bulharských mincí a k tomu platných. Po krátké pauze jsme opět stoupali po turistické cestě výš až k Dlouhému jezeru. Tam už byla zima, zbytky sněhu, teplota kolem 15 °C a všudypřítomný víchr. Koneckonců majestátný vrchol Vichrenu je nejvyšší horou Pirinu. Měli jsme štěstí, že nám Vichren

dopřál pěknou cestu Pirinem a bezpečný sestup zpět k autu. Pirin je střediskem zimních radovánek a opravdu nabízí pro lyžaře veškeré možnosti, od těch nejjednodušších sjezdovek až k těm prudkým, z mého pohledu vražedným. A to se další sjezdovky, lanovky a vleky staví a upravují. Cestou dolů do Banska nás v zatáčce překvapilo stádo koní, i když jsem se bál, že svými kopyty zaklepou na brásky pod kapotou, byl jsem jimi fascinován. V tom stádu totiž byla i kobyłka s hříbětem.

Další den definitivně opouštíme Bansko i Pirin a vydáváme se snad po nejhorší silnici směrem do Rodop. Ač je to silnice 1. třídy, je samá díra, výmol, zákaz předjíždění a řada zmatených ukazatelů. Po pár dnech se člověk naučí ukazatele číst a už pozná, který ukazatel je ve velké vzdálenosti před křižovatkou a který ukazatel je umístěn za křižovatkou. Je to dobrodružná cesta a ne za všechna bloudění opravdu může navigátor Filip. Ale i 20 kilometrové zajížděky nikomu z nás nevadí, vždyť



je léto a nic nás nežene, krom naší dychtivosti po neznámém. Samozřejmě Pavla žene i touha po opalování se na mořských plážích.

Odpoledne dojíždíme k jezeru Batak, kde jsme plánovali přespát. Okolo jezera vede cesta. Když se asphalt změní v betonku, pouštím k volantu Filipa, aby si i on zkusil řídit naše autíčko. Na to že je zatím v autoškole, řídí dobře a bravurně to zvládá i na polňačce s velkými výmoly. Kolem třetí konečně nacházíme slušné místo na přespání, ale zjišťujeme, že nemáme co dělat. Nasbíráme v lese pár jahod a rozhodujeme se, že pojedeme dál. Opouštíme Rodopy a dostáváme se do středního Bulharska. V Pazardžiku nakupujeme jídlo a pokračujeme dál na sever.

Dojeli jsme do Panagjurište. Panagjurište je zajímavé tím, že za socialismu se zde našel velký bulharský zlatý poklad. Jinak je to malé poklidné městečko s typickou bulharskou zástavbou.

Pozoruhodné je i to, že na jednom pozemku stojí dva kostely. Bulharsko je převážně pravoslavné. Další raritou je pomník osvoboditelům. Tam jsme však nevystoupili, neboť u něj pobývala skupinka snědých občanů Bulharska a Filip nám důrazně vysvětlil, že není v našem zájmu detailní prohlídka památníku.

V tomto je Bulharsko velmi podobné Rusku, všude jsou dominantní betonové sochy osvoboditelům a národním hrdinům, ale nejen to, všechny kovové sochy připomínají slavné bulharské umělce, zejména spisovatele.

Filip s Martinem jsou natěšení na přespání venku. Filip si kvůli tomu pořídil nový stan. My s Pavlem se ještě

snažíme jejich rozhodnutí zvrátit. Posíláme Filipa se zeptat do pěkného hotelu na náměstí na cenu za přespání. Filip přichází a oznamuje, že nocleh je za 20 leva, to nezní tak špatně, háček je však v tom, že cizinci platí 38. No je to dražší, ale mohli bychom to zaplatit. Filip mi říká, abych ho nechal domluvit, že cizinci platí 38 evro. Bohužel systém dvou cen je v Bulharsku naprosto běžný u hotelů a turistických atrakcí.

Odjíždíme tedy z Panagjurište a hledáme nějakou příhodnou loučku na přespání. Měli jsme štěstí a našli jsme loučku, na kterou ze silnice není vidět. Kluci si postavili stan a my s Pavlem hrdinně přespáváme v autě. Nemáme problém, neboť na sedačkách se dá spát v natažené poloze. Je jasná teplá balkánská noc a Luna dorůstá a krásně zaplavuje naši loučku měkkým světlem.



Ráno nás probouzí sluníčko svými paprsky. Rychlá snídaně, včetně melounu a my razíme dál, tentokrát k tráckým posvátným mohylám.

Mohyly se nacházejí v katastru obce Starosel. Jsou to uměle navržené mohyly, ve kterých se potom vyhrabaly jeskyně, které sloužily za obřadiště. Vstup do nich měli jen zasvěcení, kteří zde prováděli tajné rituály. Ještě dnes se zde naměří zvýšená radioaktivita. Záhada pro vědce, badatele a třeba i pro Dánikena.



Po prohlídce dvou přístupných chrámů jsme popojeli do Koprivštica. Já jsem samozřejmě toto město překřtil na Koprivnici. Koprivštica je v podstatě skanzen se stálými obyvateli. Prochodili jsme celé městečko a až na konec jsme našli to nejjachovalejší centrum. Ve stínu kostela jsme si na chvíli sedli a spočinuli jsme. Vzpomněl jsem si na svého oblíbeného Malého Prince, který když vyšetří chvíli, jde velmi pomalu ke studánce. Když odcházíme, proběhne kolem nás splašená kráva, za ní určená žena a ještě přes rameno nám vynadala, že jsme kravku nezastavili.



Pak nás čeká přejezd pohoří Stará Planina. Nahoru k průsmyku vede úzká klikatá silnička a před námi čtyři nákladní vozy, které do kopce supí 30 kilometrů v hodině. Před vrcholem se Martinovi daří auta předjet a dál už je jen klesání, které je obdobou stoupání. Přijíždíme do Trojanu a prohlížíme si toto úzké dlouhé město.

Na noc odjíždíme do Orešaku, kde spíme na privátu.

Ráno vyrážíme k Trojanskému klášteru. Leží hned u silnice a nemá v sobě kouzlo místa. Kostel má krásně vymalované loubí, ale jinak cítím nějakou prázdnotu. Po pár minutách odjíždíme.

Motáme se silničkami třetí třídy, to znamená, že maximální rychlost je 30 až 40 km/h. Projíždíme městečkem Aprelci, které je neskutečně



dlouhé a nudné, ještě se nám v něm podařilo zabloudit a po 5 kilometrech zjišťujeme, že se jedná o dlouhou slepou ulici, která je ukončená autobusovou smyčkou. Po tradičním bloudění dojíždíme do města Gabrovo, kde se zastavujeme na oběd. Při výjezdu, opět jak je dnes zvykem, zajíždíme do úzké uličky, která je slepá a nezbývá, než ji vycouvat.

Nad Gabrovem je skanzen, ale dvojí vstupné nás odrazuje od jeho návštěvy, hlavně když se trojnásobný rozdíl platí jen za vstup, neboť průvodce v cizí řeči není v tomto vysokém vstupném zahrnut.

Radost však nám dělá Sokolský klášter, je malebný. Uprostřed dvora není postaven kostel, je tam jen studánka s pramenem a kostel je zapuštěn do svahu pod klášterem. Shodli



jsme se, že tento ženský klášter je nejkrásnější v celém Bulharsku. Alespoň z těch, které jsme viděli. Dokonce zde byla možnost přespání, kterou jsme vítali, ale Filip prohlásil, že u špinavých popů spát nebude. Že zdi jsou zatuchlé a vůbec. A další argument proti byl, že je teprve odpoledne a co tam budeme do večera dělat. Tak jsme pokračovali dál.

Dojeli jsme do malého městečka Trjavna. Po prohlídce řešíme, kde se navečeříme. Objevují poutač na restauraci Maestro a na něm se hlásá, že ceny jsou korektní. Vstupujeme do maličké restaurace a z okna nám kyne bodrý plnoštíhlý vousatý Bulhar. On je majitelem restaurace a zároveň Maestro výtvarník. Jeho žena vaří a dcera nás obsluhuje. Malíř si k nám přisedá a povídá si s námi. Odhalujeme mu náš původ a jeho bodrá líc se ještě víc rozjasní. Československo párkrát navštívil, Čechy má rád a moc se mu u nás líbilo. Přesně instruuje dceru, jak má nalít Martinovi pivo, aby se vytvořila pořádná hustá pěna. Nebyl jediným, komu se rozjasnila tvář nad čtyřmi Čechy. Stále jsme vnímáni za bratrský národ, blízký bulharské duši. Vybrali jsme si speciality pána domu a opravdu jsme nemuseli litovat, neboť nám doporučil opravdu skvělá jídla. Přiznal se, že si jídla a styl servírování vymýšlí sám. Jídla byla dokonalá jak chuťově tak vzhledově.

Další noc se rozhodujeme strávit opět mimo ubytovací služby. Nad Trjavnou nacházíme krásnou louku, ze které je výhled do širého okolí. Opět já s Pavlem v autě a Martin s Filipem ve stanu.

Ráno vyrážíme do Drjanova. Kousek od Drjanova je Drjanovský klášter. Je menší a není nehezky. Zajímavější je však okolí kláštera. Nad klášterem je jeskyně Bačo Kiro. Vstupujeme do nich a máme jedinou instrukci na každém rozcestí vlevo a nezabloudíte. No tak jsme zabloudili, respektive jsme jedno kolečko obešli zprava. V jeskynním komplexu byla konstantní teplota 12 °C, přesto jsme tam strávili 2 hodiny.



Když jsme vyšli ven, uviděli jsme poutač na ekocestu kaňonem. Do toho musíme jít! Začíná nenápadně pár schůdky k mostíku a pár schůdky z mostíku. Samozřejmě vše je ze dřeva. Najednou se cesta stává náročnější, schůdky jsou delší a strmější. A někde se cesta proměňuje v pouhou skalní římsu, podél které je nataženo ocelové lanko.



Teď vyrážíme ke třem klášterům, které jsou nedaleko od sebe. Prvním klášterem, ke kterému chceme dojet, je Kilifarevský klášter. Dojet však jen do města Kilifarevo dává zabrat, neboť hlavní silnice protínající Kilifarevo je uzavřená. Po polních cestách se dostáváme do Kilifareva, ale výjezd z Kilifareva není možný, neboť na všech výpadekách je zákaz vjezdu. Ptáme se dělníků, kteří silnici opravují, zda můžeme jet ke klášteru, říkají, že ano – bez problému. Měli pravdu, ke klášteru jsme se dostali. Tento klášter není turistický a není ani divu. Je to malý klášter, na kterém je zajímavá pouze vstupní brána.



Problém byl se dostat z Kilifareva, nakonec nám místní ukazují cestu. Jedná se o prašnou cestičku, která se asi po 15 kilometrech mění v asfaltku. Dojíždíme k dalšímu klášteru, tentokrát ke Kapinovskému. Na tomto je vidět, že leží mimo zájem turistů, ale má zajímavě řešený vnitřní dvůr. Nejhorší klášter byl však Plakovský, který leží dva kilometry od Kapinovského. Samotné klášterní budovy byly nezajímavé, kostel zpustlý a na nádvoří se pásly kozy. Ten den jsem měl již klášterů dost a spíš jsem se upínal k městu Ruse, které leží na řece Dunaji a je hraničním městem.

Na cestě do Ruse nás však ještě čeká město Veliko Tarnovo. Toto město je významné pro Bulhary, neboť bylo nějaký čas i hlavním městem Bulharska. Počasí se začíná kazit

a teplota klesá. Veliko Tarnovo je město rozložené na kopcích a na jednom z kopců je Carevec. Připodobňuji to pražskému Vyšehradu. Obehnaný kopec zdívem a uprostřed kapitulní kostel. Vstup do Carevce se platí, ale vzhledem k zhoršujícímu se počasí odjždíme.



Blízko Veliko Tarnova je opět skanzen pod širým nebem, ve kterém je stále reálný život. Ta vesnička se jmenuje Arbanassi a je to typická turistická atrakce. Odjždíme před deštěm k Preobraženskému klášteru, který je dnešní den poslední. Klášter nás zklamává, neboť skála pod ním ujíždí a je rozhodnuto, že se klášter dovybydlí a nechá se svému osudu, to znamená, nechá se zchátrat.

A už plnou parou, teda plnou naftou, uháníme do Ruse k modrému širokému Dunaji. Přijíždíme večer a hledáme si ubytování. Všechny hotely poskytují dvojí ceny. Naštěstí nám taxikář radí, že v Ruse existuje blok paneláků v němž jsou levné hotely. Našli jsme si levný hotel. Je to panelákový byt 4+1 předělaný na hotel. Takže dva pokoje jsou nám pronajaty.

Na večerní procházce městem zjišťujeme možnosti přejít do Rumunska. Filip vehementně s námi nesouhlasí a odmítá opustit Bulharsko. Dozvídáme se, že převozem to asi



nepůjde, spojení s protějším městem Giurgiu vlastně neexistuje, most přes Dunaj není pro pěší. A vlakové spojení je nečetné. Jediná možnost je vzít si taxi.

Ráno zjišťujeme, že je to tak. Od přístaviště jdeme k mostu, kde je stanoviště taxi. Dozvídáme se, že hodinová vyjížďka je za 120 leva. Kvůli slintavce, kulhavce, BSE se musí na hranicích platit dezinfekce a k tomu ještě mýtné na mostě. vzdávám svůj sen se podívat na druhý břeh Dunaje. Dorážíme na nábřeží a díváme se přes řeku na druhý břeh, kde se nachází nedostupné Rumunsko.

Po prohlídce Ruse vyjíždíme do Rusenského kaňonu, kde je skalní kostel. Dojíždíme pod strmou skálou, na které je nalepen skalní kostel, ze spodu připomíná vlaštovčí hnízdo. Po letmé prohlídce už žhavíme motor směrem k pobřeží. Cestou jsme se zastavili v Šumenu pro naftu a ještě jsme si udělali zajížd'ku do Veliko Preslavu, kde se nachází prabulharské sídliště. Cestou je ještě Madarský jezdec, který snad byl vytesán do skály s příchodem Bulharů na toto území. Koník je ve výšce asi 15 metrů a v okolí jsou opět archeologická naleziště.



V celém areálu je mnoho turistických zajímavostí: skalní kaplička, velká jeskyně, která má nádhernou akustiku a samozřejmě koník. Nad tím vším se vypíná Madarská pevnost. Teda výstup nám zabral hodinu, nohy nás bolí, ale pohled stojí za to. Na vrcholku jsou pozůstatky pevnosti – velké bílé kvádry

naznačující zeď. A už opravdu, Pavle, míříme k tomu moři. Ten kousek do Varny je dálnice a my si to rachotíme rychlostí 120 km/h. Do Varny přijíždíme za soumraku a cesta na Zlaté Písky nám trvá ještě hod'ku. Bez problémů nacházíme podnikový hotel a spokojeně usínáme.

Ráno vycházíme z hotelu na obhlídku Zlatých Písků a pláže. Vybaveni plavkami a osuškami dorážíme na pláž. Pláž je přelidněná, všude zní němčina a ruština. Stánek na stánku, atrakce na atrakci. Ceny trojnásobně vyšší. Našli jsme si kousek volné pláže, ale moře bylo studené a plné řas. Trávíme odpoledne na pokoji a dáváme si oddech. Večere a jdeme spát.

Ráno se probouzíme do deštěku, opouštíme hotel a jedeme směr jih. Projíždíme Varnou a odmítáme návrh na prohlídku delfinária. Stále prší. Pro velký úspěch projíždíme Varnou ještě jednou, než se trefíme na dálnici na Burgas. Dálnice je dlouhá 8 kilometrů, pak už jen dvouproudá silnice. Deštík ustává a my přijíždíme k Nessebaru. Jelikož je pod mrakem, město Nessebar praská ve švech a pláže jsou prázdné. Nessebar se nachází na poloostrově a je to typické přístavní rybářské městečko s typickou bulharskou zástavbou. Objevili jsme, že tu je česká restaurace, hledáme ji a po hodině se nám to úspěšně daří. Bohužel restaurace je plná Němců a před vchodem půlhodinová fronta lidí, kteří čekají až se místo uvolní. Chuť na svíčkovou si nechávám zajít a prohlásím česky, že ty hnusní Němci nám všechno vyžerou. Z fronty se na mne otočí žena a souhlasí se mnou. Zastydím se a dávám si příště pozor na jazyk.



Obědváme až v Burgasu, blízko tureckého konzulátu. Pokračujeme dál na jih. A dojíždíme do Sozopolu. Sozopol je vojenský přístav, teď už spíše letoviště. I když v přístavu nějaké minolovky kotví. Na noc se chystáme opět v přírodě. Zajíždíme do vnitrozemí a projíždíme lesíkem a hledáme vhodné místo. To nejvhodnější nám zabrali kočující cikáni a tak musíme dál. Nocleh nacházíme v blízkosti vesnice Veselie.

Ráno vyrážíme do Primorska. To je české letoviště na bulharském pobřeží. Vše v češtině, všude jsou Češi. Na koupání si vybíráme Kiten, menší letoviště s pěknou pláží a čistým mořem. Filipovi se opět podařilo spálit se. Nocleh zase vyhledáváme ve vnitrozemí a v přírodě. Dnes u vesnice Fazanovo.

Po noci je Filipovi špatně a poprvé nemůže fungovat jako navigátor, včerejší slunce mu asi neudělalo dobře. Dorážíme do Careva, ubytováváme se v soukromí a já zjišťuji, že se odtud konají jednodenní zájezdy do Istanbulu. Pavel je tak hodný, že vyndává z tajných zásob 70 evro a půjčuje mi je. Zítra večer odjízdim do Turecka. Problémy jsou s vízem, neboť Čechům se už sedmnáct dní neuděluje vízum na hranici. Odevzdávám pas a peníze. Burgasský konzulát mi vízum udělí. Snad ještě někdy svůj pas uvidím. Odpoledne jdeme na pláž. Pláž je špinavá, v moři řasy a všude kanalizační zápach. To snad není možné. Procházíme celým Carevem a samozřejmě, že nacházíme krásnou městskou pláž a opět nastavujeme moři svá těla. Filip je na pokoji a stále mu není dobře.

Druhý den jdou kluci k moři a já zůstávám s Filipem, Filipovi se vrací barva a vypadá už líp. Večer čekám na autobus a hlavně na pas. Setkávám se s naším průvodcem a zjišťuji, že jsem úplně sám na celý autobus. Když chci pas, říká, že je v Primorsku u českého delegáta, který mi zařizoval vízum. Začínám mít stažený žaludek. Ve 21.00 odjíždíme a stavujeme se v Kitenu, Primorsku a Sozopolu a hned je plný autobus, převážně Čechů a Slováků, kteří tráví svoji dovolenou na pláži. Pas jsem v Primorsku dostal i s tureckým vízem. O půlnoci dorážíme do Malko Tarnova na hraniční přechod. Bulhar vidí, že jsem Čech a ptá se mě, zda mám vízum. A pak chce po mně registraci (v Bulharsku se musíte do 48 hodin policejně nahlásit). Já jsem registraci nechal v Carevu a říkám, že ji mám v hotelu v Carevu. Celník se

ptá průvodce a on potvrzuje, že jsem z Careva. Je však ve mně malá dušička. Po hodině se celník vrací a říká, že je problém. No nevím, co budu dělat v noci na přechodu, když do nejbližšího města je to 9 kilometrů temným lesem. Naštěstí pro mne, je tu horší přestupek. Jeden Slovák má zřejmě český i slovenský pas. Do Bulharska přijel na český a do Turecka vyjíždí na slovenský, asi kvůli levnějšímu vízu, které se Slovákům na hranici uděluje dál. Jenže nemůže dostat výstupní razítko do pasu, když nemá vstupní. Vysazují ho i s manželkou z autobusu a my přijíždíme na území Turecka. V Istanbulu jsme v 8 ráno. Průvodce nám ukáže Modrou mešitu, Velký bazar a Hipodrom, pak nabízí výlet lodičkou po Bosporu. Toto jsem absolvoval před 11 lety, a tudíž se ptám na odjezdový čas a místo a jdu si prohlédnout památky Istanbulu, které jsem před tím neviděl.



V první řadě je to palác Topkapı, bývalý sultánský palác, dnes muzeum. V něm je i slavná osmanská klenotnice. Výhodou je, že můžu platit kartou. V paláci pobývám asi 3 hodiny, je tam mnoho předmětů a staveb, na které se dá dívat. Pak si prohlížím Ayiu Sofiu a opět mohu platit kartou. Je pěkné, jak se prolíná byzantská bazilika s muslimskou mešitou. Pak vyrazím do Galaty, projet se nejstarším metrem na Balkáně či v Evropě. (Tuto informaci nemám ověřenou, neboť někdo uvádí, že byly dřív v Londýně a Budapešti). Je to podzemní tramvaj nebo spíš lanovka, která jezdí mezi dvěma stanicemi podzemním tunelem. Systém jako u lanovky na Petřín. Pak si prohlížím Galatskou věž a zbývá mi ještě hodinka času a tak si sedám na istanbulské nádraží a pozoruji vlaky. Nikde nevidím policejního praktikanta Hlaváčka, ať už s uhry nebo s Maďary. Odtud vyjížděl i slavný Orient Express. Nádraží touto atmosférou ještě dýchá. Krásná zvuková kulisa, kdy houkají vlaky, tramvaje, auta a vše završuje hluboký tón lodí proplouvajících Bosporem.

Tak jsem za ten den v Istanbulu utratil asi 100 000 000 tureckých lir. V Turecku, díky inflaci, není problém být milionářem. Příjemně unaven se navracím do Bulharska. V Carevu jsem ráno ve tři a kupodivu Pavla neprobouzím, neboť byl ještě vzhůru.

Další den, resp. stejný den, ale již za světla, vyrazíme zpět k Sofii, neboť je sobota a my musíme v neděli auto vrátit. Pavlík si z nás nejlíp osvojil balkánský způsob jízdy, tak v autě sedíme a radši podřimujeme a nesledujeme jízdu. Projíždíme Burgasem, zastavujeme se v Slivenu, kde má Filipova rodina dům. Ve Slivenu musela před našim příjezdem být průtrž mračen, neboť silnice nejsou vidět a valí se po nich hektolitry kalné vody. Zašli jsme

do místní vyhlášené cukrárny (Filip si ji oblíbil již v dětství) a dáváme si zmrzku. Mladý muž, kterému cukrárna patří, se s námi dává do hovoru a říká, že byl loni v Českých Budějovicích, zrovna když byly povodně, a přesto se mu u nás moc líbilo a Čechy má rád. Na to konto dostáváme zmrzlinový pohár na účet podniku. Nocleh si zajišťujeme v hotelu v Čirpanu. Je to nejhorší a nejdražší hotel, ale na konci cesty, tak si říkáme necht'!

Poslední den si zajíždíme prohlédnout druhé největší město Bulharska Plovdiv. Já osobně jsem se tam těšil, neboť v Plovdivu je velmi dobře zachovalý antický amfiteátr.

Jenže amfiteátr slouží teď jako letní kino. Byl jsem trochu rozladěn, neboť si nebylo možné prohlédnout tu antickou krásu. Na druhou stranu slouží svému původnímu účelu, jen s tím rozdílem, že už nevystupují na živo herci s maskami a koturnama, ale promítají se tu filmy.



Z Plovdivu jedeme přes Asenovgrad do Bačkovského kláštera. Jenže je neděle a mnoho věřících vykonává pouť k tomuto slavnému klášteru. Zajímavé je, že věřící byli spíše u stánků a pak v kostele, ale v klášteře byl relativní klid.



Ještě cestou se zastavujeme nad Asenovgradem. Tam se na kopci vypíná torzo pevnosti, ze které je krásný pohled údolím na Asenovgrad. A pak už jen najet na dálnici a rovnou do Sofie. Navečer jsme umyli auto, napastovali a vrátili. Večer, už opět, v našem sofijském pokoji bilancujeme celou cestu Bulharskem. Ujeli jsme 2,5 Mm (megametru), což je 2500 kilometrů, a nebo 2500000 metrů.